EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 11.9.2019
COM(2019) 412 final

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

om klimaindsatstopmødet 2019 i New York, som FN's generalsekretær har indkaldt til

Indledning

Klimaændringer udgør en afgørende udfordring for vores generation, og EU har stået i spidsen for forhandlingerne om en multilateral ramme for at imødegå denne globale udfordring. I 2015 spillede EU's diplomati en ledende rolle i forhandlingerne om den historiske og globale Parisaftale om klimaændringer. 195 lande tilsluttede sig en enkel målsætning: at videregive en sundere planet samt mere velstående, mere moderne og mere retfærdige samfund til de kommende generationer. For første gang sikrede FN-systemet, at alle lande vil bidrage til at begrænse deres drivhusgasemissioner. Alle de lande i verden, der har de største emissioner, er nu med, også Kina, som alene står for over en fjerdedel af de globale emissioner. I Parisaftalen fastsættes det som et af målene at begrænse den globale gennemsnitlige temperaturstigning til et godt stykke under 2° C, og helst ikke over 1,5° C. Parterne i aftalen holdes ansvarlige ved hjælp af et solidt gennemsigtighedssystem, der gør det muligt at følge de fremskridt, de gør med at yde deres bidrag, og det kræves, at de hvert femte år i lyset af den nyeste forskning hæver ambitionsniveauet for deres bidrag.

Internt har EU handlet hurtigt og beslutsomt for at sætte reel handling bag tilsagnene i Parisaftalen. Ved begyndelsen af den nuværende Kommissions mandatperiode for næsten 5 år siden fastsatte Kommissionsformand Jean-Claude Juncker bekæmpelse af klimaændringer som en klar prioritet med henblik på at skabe en modstandsdygtig europæisk energiunion med en fremadskuende klimapolitik og sikre en retfærdig og rimelig omstilling til en moderne, klimaneutral og konkurrencedygtig økonomi, samtidig med at der blev skabt nye jobmuligheder og sikret en bæredygtig vækst. Klimaindsatsen er også afgørende for at nå alle de 17 mål for bæredygtig udvikling.

Som følge af denne politik er EU nu den eneste større økonomi i verden, som fuldt ud har omsat tiltagene til opfyldelse af Parisaftalens forpligtelser til lovgivning, og EU vil arbejde for at reducere sine drivhusgasemissioner med mindst 40 % inden 2030 som forberedelse på en klimaneutral økonomi.

I dag har EU formentlig den mest omfattende og ambitiøse lovgivningsmæssige ramme, som understøttes af dets velfungerende demokratiske og inklusive beslutningsproces. Det er ved at lykkes for EU at omstille sig til en klimaneutral økonomi — mellem 1990 og 2017 faldt dets drivhusgasemissioner med 23 %, samtidig med at dets økonomi voksede med 58 %. Da vores internationale partnere intensiverer deres omstillingsbestræbelser, vokser interessen for EU's model og politikker, hvilket skaber fortrinlige muligheder for politisk samarbejde og økonomisk diplomati.

Selv om nationale politiske cyklusser har ført til ændringer i den førte politik, mest bemærkelsesværdigt i USA, er den globale støtte til Parisaftalen stadig stærk, idet alle med undtagelse af en af verdens største økonomier fortsat bakker op om den. Til trods herfor er det tydeligt, at den omstilling på globalt plan, der er nødvendig for at nå Parismålene, ikke sker hurtigt nok. De seneste videnskabelige rapporter, navnlig særberetningen om global opvarmning på 1,5° C fra Det Mellemstatslige Panel om Klimaændringer (IPPC)[1], bekræfter, at første runde af parternes bidrag til Parisaftalen ikke er tilstrækkelige til at opfylde aftalens mål. Som følge af denne udvikling vokser bekymringen i befolkningen, og borgerne opfordrer til, at der gøres en mere ambitiøs og målrettet indsats mod klimaændringer, således som det blev bekræftet ved det seneste valg til Europa-Parlamentet og i en Eurobarometerundersøgelse om klimaændringer[2].

[1] Særberetning for 2018 fra Det Mellemstatslige Panel om Klimaændringer om global opvarmning på 1,5 °C over det førindustrielle niveau og relaterede globale drivhusgasemissioner i forbindelse med en styrkelse af den globale reaktion på truslen fra klimaændringer, bæredygtig udvikling og bestræbelser på at udrydde fattigdom.
[2] Særlig Eurobarometerundersøgelse 490 "Klimaændringer".

Det er på den baggrund, at De Forenede Nationers generalsekretær António Guterres har indkaldt til et klimaindsatstopmøde i New York den 23. september 2019, dagen før åbningen af FN's Generalforsamling. Det vil blive fulgt op af FN's topmøde om bæredygtige udviklingsmål den 24. og 25. september.

Målsætningen på klimaindsatstopmødet er at sætte skub i ambitionerne på klimaområdet og fremskynde indsatsen for at gennemføre Parisaftalen. Topmødet har navnlig til formål at opfordre parterne til at hæve ambitionsniveauet, hvad angår deres nuværende bidrag til at mindske emissionerne, og at fremlægge langsigtede strategier i tide med henblik på partskonferencen (Parisaftalen) i slutningen af 2020. Topmødet vil udgøre en vigtig mulighed for stats- og regeringscheferne til at fremlægge deres planer for, hvordan ambitionerne kan hæves, og redegøre for de fremskridt, der hidtil er gjort, samtidig med at subnationale regeringer, forretningsverdenen, private eller offentlige finansieringskilder foruden civilsamfundet her får mulighed for at sende stærke markedssignaler og politiske signaler og sætte fornyet skub i "kapløbet mod toppen". FN's generalsekretær António Guterres har opfordret alle stats- og regeringschefer til at deltage i topmødet og har samtidig understreget følgende: "Kom ikke for at holde tale, kom med en plan".

Et EU, der er fast besluttet på at øge ambitionerne på klimaområdet

EU og medlemsstaterne, der er tro mod deres tilsagn om en multilateral indsats baseret på videnskab, er aktivt ved at forberede sig på at nå til enighed om og i slutningen af 2020 fremlægge en langsigtet EU-strategi med henblik på senest i 2050 at opnå klimaneutralitet. Med Parisaftalen blev der skabt en forventning om, at alle deltagende regeringer skulle fremlægge sådanne strategier senest i 2020. Som forberedelse til EU's langsigtede strategi og for at gøre det muligt for alle EU-medlemsstater at analysere og internalisere visionen efterkom Europa-Kommissionen Det Europæiske Råds opfordring ved allerede i november 2018 at udsende meddelelsen om en ren planet for alle[3]. Det seneste år har meddelelsen være genstand for indgående demokratiske drøftelser på europæisk, nationalt og lokalt niveau. Ud over indsatsen på EU-plan skal EU-medlemsstaterne også udarbejde deres egne langsigtede strategier inden for rammerne af forordningen om forvaltning af energiunionen.

Langt de fleste EU-medlemsstater har allerede godkendt EU's mål om klimaneutralitet inden 2050[4], og der vil de kommende måneder blive ført yderligere drøftelser med henblik på at opnå konsensus. Det Europæiske Råd opfordrede Rådet og Kommissionen til at fremskynde arbejdet vedrørende de betingelser, de incitamenter og den befordrende ramme, der skal sikre omstillingen til et klimaneutralt EU. Det Europæiske Råd vil færdiggøre sin vejledning inden årets udgang med henblik på at fremlægge EU's langsigtede strategi på De Forenede Nationers rammekonvention om klimaændringer i begyndelsen af 2020. Det opfordrede også Den Europæiske Investeringsbank til at optrappe sine aktiviteter til støtte for klimaindsatsen. Europa-Parlamentet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs og Regionsudvalget har allerede godkendt det klimaneutralitetsmål, der skal nås inden 2050.

Klimaneutralitet inden 2050, som et mere ambitiøst mål end den vej, der foreskrives i ICC's særrapport om 1,5° C, udgør for EU en investerings- og moderniseringsudfordring såvel som en stor mulighed for at få konkurrencefordele ved at være først på markedet, skabe nye job og øge levestandarden. At forfølge en mindre ambitiøs plan ville være at give afkald på EU's langvarige globale klimaambitioner og gå glip af en økonomisk mulighed for EU.

Den Europæiske Unions budget spiller en central rolle, når ambitionerne på klimaområdet skal nås. Europa-Kommissionen fremsatte forslag til et EU-budget på over 1 bio. EUR for perioden 2021-

[3] 28.11.2018 — COM(2018) 773 — En ren planet for alle — En europæisk strategisk og langsigtet vision for en fremgangsrig, moderne, konkurrencedygtig og klimaneutral økonomi.
[4] EUCO 9/19 Det Europæiske Råds konklusioner af 20.6.2019.

2027[5], som på nuværende tidspunkt drøftes. Europa-Kommissionen har foreslået, at mindst 25 % af EU's udgifter afsættes til modvirkning af klimaændringer og tilpasningsaktiviteter, herunder Den Europæiske Unions budget for internationalt samarbejde og udviklingssamarbejde. Det fremtidige budget vil følgelig tilskynde til, at der gøres en klimavenlig indsats på alle politikområder, og vil blive underlagt kontrol for at sikre, at EU ikke finansierer investeringer, der ikke er i overensstemmelse med omstillingen til klimaneutralitet. Horisont Europa vil sætte en ny retning for europæisk forskning og innovation, således at klimaindsatsen kommer i centrum. InvestEU, Connecting Europe-faciliteten og alle EU's samhørighedsfonde og fonde for udvikling af landdistrikterne vil kunne anvendes til at skabe incitamenter til at skabe den infrastruktur og de produktive investeringer, vi har brug for i alle dele af EU.

Den gennemgribende moderniseringsproces vil skulle forvaltes korrekt, så der sikres en fair og socialt acceptabel omstilling for alle i en ånd af inklusion og solidaritet. Både EU og medlemsstaterne skal fra starten tage højde for de sociale virkninger og iværksætte alle relevante politikker for at imødegå denne udfordring. EU-budgettet, beskæftigelses- og socialpolitikkerne såvel som samhørighedspolitikken kan mindske de økonomiske, sociale og territoriale forskelle i Unionen. Igangværende regionale initiativer iværksat af Juncker-Kommissionen, f.eks. platformen og pilotprojekter for kul- og kulstofintensive regioner under omstilling, udgør et skridt i den retning. Der er ved at blive taget nye initiativer for i tilstrækkelig grad at tage fat på de sociale og økonomiske omkostninger ved en klimapolitisk modernisering såsom fonden for retfærdig omstilling. En fuldstændig gennemførelse af handlingsplanen for den cirkulære økonomi[6] bidrager til EU's bestræbelser for at udvikle en klimaneutral økonomi, idet den kombinerer ressourceeffektivitet og konkurrenceevne[7]. Det er også vigtigt at sikre fuld sammenhæng og gensidig støtte på tværs af alle relevante politikområder såsom luftkvalitet og biodiversitet. Klima- og miljøpolitikken skal gå hånd i hånd.

Det er også vigtigt, at den private sektor tilslutter sig denne vision, og at myndighederne gør fremskridt med hensyn til den befordrende ramme, som skal gøre det muligt for den private sektor at investere i en klimaneutral økonomi på verdensplan. Med det sæt bæredygtige finansieringsforanstaltninger, der blev indført i EU's kapitalmarkedsunion, går Den Europæiske Union også forrest i de internationale bestræbelser for at omdirigere kapitalstrømmene over mod vores klimamål og håndtere de finansielle risici, som klimaændringerne medfører. Den Europæiske Union er desuden i fællesskab med andre partnere ved at forberede et initiativ, der skal lanceres på One Planet-topmødet den 22. september i New York, også kaldet den internationale platform for bæredygtig finansiering, med henblik på at koordinere de lovgivningsmæssige og politiske redskaber for kapitalmarkederne. Formålet med platformen er at udveksle bedste praksis og samle forskellige initiativer vedrørende miljømæssigt bæredygtig finansiering og investering, herunder grønne taksonomier, oplysningskrav, standarder (f.eks. grønne obligationer), mærker og benchmarks.

Den Europæiske Union finder, at den bedste måde, hvorpå man kan stimulere investeringer i den størrelsesorden, som kræves til den største økonomiske omstilling i vores tid, og tilpasse kapitalstrømmene til målene i Parisaftalen, er ved at sikre sådanne sammenhængende internationale strategier med partnere såsom G20-landene. EU og dets medlemsstater har sat Parisaftalen og målene for bæredygtig udvikling i centrum for deres optræden udadtil. EU's mange retligt bindende handels- og samarbejdsaftaler vil på samme måde fortsat omfatte håndfaste bestemmelser med henblik på at fremme indsatsen på klimaområdet og gennemføre Parisaftalen.

[5] Kommissionens forslag til den flerårige finansielle ramme (FFR) for 2021-2027.

[6] Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Kredsløbet lukkes — en EU-handlingsplan for den cirkulære økonomi (COM(2015) 614 final).

[7] Rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om gennemførelse af handlingsplanen for den cirkulære økonomi (COM(2019) 190).

Den Europæiske Union fortsætter med at opnå resultater

Den Europæiske Unions budskab på klimatopmødet vil omfatte mere end blot at fastsætte ambitiøse mål. Det kommer til at handle om en solid og omfattende gennemførelse. Den Europæiske Union har allerede mere end opfyldt sine mål for 2020 for mindskelse af drivhusgasemissionerne og har færdiggjort sin enestående bindende lovgivningsmæssige ramme, som vil gøre det muligt for os mere end at opfylde vores klimamål for 2030, herunder en mekanisme for forvaltning, overvågning og kontrol.

EU har for første gang fastsat en forvaltningsramme for energiunionen, i henhold til hvilken medlemsstaterne skal udarbejde integrerede energi- og klimaplaner for perioden 2021-2030 for at vise, hvordan de kan opfylde målene for 2030. Forordningen om forvaltning indeholder bestemmelser om gennemsigtighed via en bred høring på nationalt plan og om øget samarbejde mellem medlemsstaterne for at nå energiunionens mål. Det første udkast til planer er blevet vurderet med henblik på at indkredse områder, hvor der skal ske forbedringer, således at det sikres, at målene for 2030 nås, og at man går i retning af klimaneutralitet på længere sigt. Det er blevet anslået, at når foranstaltningerne er fuldt gennemført, vil de sætte Den Europæiske Union i stand til inden 2030 at mindske drivhusgasemissionerne med ca. 45 % (i forhold til niveauet i 1990), hvilket er mere end det EU-mål, der er fastsat i de i EU-landene nationalt bestemte bidrag (NDC), om at reducere emissionerne med mindst 40 % inden 2030.

Samtidig har EU's tilpasningsstrategi[8] siden 2013 fremmet nationale, regionale og lokale tilpasningstiltag med henblik på at gøre Europa mere klimaresistent. De erfaringer, vi har høstet ved at øge vores resistens over for virkningerne af klimaændringer — f.eks. gennem klimasikring af infrastruktur og investeringer, synergier i forbindelse med nedbringelse af katastroferisici, bl.a. via RescEU[9], større udbredelse af grønne løsninger i byerne og innovativ anvendelse af geodata — vil også hjælpe vores internationale partnere med at øge deres egen resistens. Europa-Kommissionen vil gå videre og se endnu nærmere på, hvordan klimarisiciene kan påvirke den finansielle stabilitet eller den sociale samhørighed.

Ifølge den nyeste videnskabelige viden i IPCC og Den Mellemstatslige Videnspolitikplatform vedrørende Biodiversitet og Økosystemydelser kan der ikke findes varige løsninger på klimaændringerne, medmindre der lægges mere vægt på naturbaserede løsninger, herunder sunde og modstandsdygtige skove. I den forbindelse samarbejder Den Europæiske Union også med partnerlandene for at intensivere indsatsen mod skovrydning og skovforringelse i overensstemmelse Europa-Kommissionens nylige meddelelse[10] om emnet. Derudover er IPCC på nuværende tidspunkt ved at lægge sidste hånd på sin rapport om havene og kryosfæren.

For Den Europæiske Union er alt dette en investering i vores velstand og i forberedelserne til en bæredygtig, klimaneutral og cirkulær økonomi.

Den Europæiske Union som den, der yder mest til klimafinansiering

EU er opmærksom på, at dets emissioner kun udgør ca. 9 % af de samlede globale emissioner, og vil optrappe sine opsøgende aktiviteter og sit samarbejde, finansielt og teknisk, med alle partnerlande. De

[8] Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: En EU-strategi for tilpasning til klimaændringer (COM(2013) 216 final).
[9] Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet og Regionsudvalget — Styrkelse af EU's katastrofehåndtering: rescEU, Solidaritet under ansvar (COM(2017) 773 final).
[10] Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Intensivering af EU's indsats for at beskytte og genoprette verdens skove (COM(2019) 352 final).

nationalt bestemte bidrag er kernen i vores støtte. EU fører den globale omstilling hen imod en inklusiv, retfærdig og klimaneutral global økonomi for alle.

Det bliver og vil fortsat blive prioriteret at samarbejde med internationale partnere og udveksle erfaringer med henblik på at inspirere til en global klimaindsats, og vi går foran med et godt eksempel. Den Europæiske Union er fortsat verdens største donor af udviklingsbistand: 74,4 mia. EUR i 2018, idet klimaindsatsen i stadig højere grad er integreret, og vi optrapper vores støtte til gennemførelsen af partnerlandenes nationalt bestemte bidrag med økonomisk bistand, kapacitetsbygning, kraftig fortalervirksomhed og lederskab i forbindelse med multilaterale forhandlinger.

Klimaændringerne påvirker de mest sårbare lande uforholdsmæssig meget. På verdensplan er Den Europæiske Union den, der yder mest til klimafinansiering. EU og dets medlemsstater, der yder over 40 % af verdens offentlige midler til klimafinansiering, har siden 2013 mere end fordoblet deres bidrag, som overstiger 20 mia. EUR om året[11]. Også her vil EU's tilgang til den globale klimaindsats, bl.a. gennem Den Europæiske Investeringsbank og flere midler til klimaindsatsen fra det næste budget, gå videre end til den offentlige sfære med nye initiativer, der skal virke som katalysator for og øge den private sektors investeringer.

Den Europæiske Unions plan for eksterne investeringer vil blive styrket af forslaget om Den Europæiske Fond for Bæredygtig Udvikling Plus med en kapacitet på 60 mia. EUR til at mobilisere bæredygtige investeringer med henblik på gennemførelsen af 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling og Parisaftalen.

Konklusion og næste skridt

Den Europæiske Union er fast besluttet på at sikre et vellykket klimaindsatstopmøde 2019. Vi mener, at vores resultater med hensyn til klimaindsatsen, vores inklusive overvejelser vedrørende en plan for at nå og ikke blot stræbe efter klimaneutralitet i 2050 og vores beslutsomhed med hensyn til at opfylde klimaforpligtelserne, som allerede er nedfældet i bindende europæisk lovgivning, tilsammen udgør en stærk plan for topmødet i september.

Den Europæiske Union vil blive repræsenteret af formanden for Det Europæiske Råd Donald Tusk på ledernes del af klimaindsatstopmødet. Koordineringen af medlemsstaternes og EU-institutionernes budskaber på topmødet og det ekstraordinært høje antal EU-ledere, der deltager i topmødet, vil gøre det muligt for EU på en overordnet og sammenhængende måde at videregive den europæiske fortælling om ambitioner, handling, enhed og beslutsomhed, samtidig med at man anerkender de mange forskellige tilgange, de enkelte medlemsstater anvender.

Formandskabets sammendrag vil indeholde de initiativer og tiltag, der præsenteres på klimaindsatstopmødet. Der vil blive tilrettelagt opfølgende arrangementer for at følge de fremskridt, der gøres, sikre ansvarlighed og lette gennemførelsen af de forslag, der fremsættes på topmødet. Denne indsats vil blive videreført af FN-systemet, herunder De Forenede Nationers rammekonvention om klimaændringer.

Alt dette udgør et solidt grundlag for et endnu højere klimaambitionsniveau i EU. Efter det seneste valg til Europa-Parlamentet og dannelsen af den nye Europa-Kommission vil EU fortsætte den interne debat om, hvordan ambitionsniveauet kan hæves yderligere, og hvordan man kan nå de mål, der er fastsat, uden at nogen borgere eller regioner bliver ladt tilbage. Vores forventning er, at vi vil fortsætte med at træffe yderligere modige og ambitiøse tiltag, der bygger videre på vores hidtidige betydelige resultater.

[11] Økofinrådets konklusioner om klimafinansiering, 6.11.2018.

Klimaindsatsen har en fremtrædende plads i den valgte kommissionsformand Ursula von der Leyens politiske retningslinjer som en del af forslaget om en europæisk grøn aftale, der har til formål at gøre EU til verdens første klimaneutrale kontinent[12]. Det tredobbelte mål om 1) at forankre det langsigtede mål om klimaneutralitet i 2050 i bindende lovgivning, 2) at øge klimaambitionerne på kort og mellemlang sigt og bevare Europas naturlige miljø og 3) at styrke den internationale indsats for at tilskynde tredjelande til at øge ambitionerne med hensyn til bekæmpelse af klimaændringer vil have høj prioritet for den kommende Kommission.

[12] Politiske retningslinjer for den næste Kommission (2019-2024) — "En mere ambitiøs Union: Min dagsorden for Europa" — 16.6.2019: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/political-guidelines-next-commission_da.pdf.